

УДК 339.9: 338.43

DOI 10.32342/2074-5362-2022-2-33-7

Н.В. ТАРАСЕВИЧ,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри банківської справи

Одеського національного економічного університету,

м. Одеса (Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-2110-7320>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

У статті визначено сучасні тенденції транснаціоналізації у міжнародній банківській сфері. Розглянуто передумови формування та розвитку процесів глобалізації у фінансово-банківській сфері: економічні фактори, технологічні та міжнародно-правові фактори. Обґрунтовано загальне визначення транснаціонального банку, сутність якого можна розглянути в контексті кількісних та якісних аспектів. Загальне визначення транснаціонального банку надається як банку, який здійснює операції більш ніж в одній країні.

Окреслено найбільш характерні тенденції розвитку транснаціоналізації міжнародного банківського бізнесу, які включають універсалізацію банківської діяльності, зростання конкуренції у банківському секторі, лібералізацію банківських операцій, зростання інноваційної активності банків. Визначено також негативні наслідки розвитку міжнародних банківських операцій.

Виділено провідні транснаціональні банки за рівнем ринкової капіталізації. Оцінено особливості розвитку вітчизняної банківської системи, яка розглядається як привабливий простір для процесів транснаціоналізації. Розглянуто вплив транснаціональних банків на економіку країни перебування та її банківську систему з точки зору наслідків фінансової лібералізації світової економіки в цілому та розвитку вітчизняного фінансового сектора.

Визначено перешкоди на шляху становлення українських транснаціональних структур: нестабільність економічної та політичної ситуації в державі; нерозвиненість законодавчої бази з питань статусу та діяльності транснаціональних корпорацій; сильна конкуренція з боку існуючих глобальних транснаціональних корпорацій; відсутність відповідної інноваційної бази, яка б могла конкурувати з технологіями іноземних транснаціональних корпорацій; відносно низький рівень менеджменту; висока «тінізація» економіки; високий рівень інфляції тощо.

З'ясовано основні причини, що спричинили зміни у банківському секторі в умовах сучасної глобалізації: уніфікація діяльності реального сектору економіки та фінансової системи країн світу, зближення правил регулювання внутрішніх та зовнішніх операцій; формування мережі філій транснаціональних компаній; перетворення міжнародного ринку капіталу на самостійний фактор розвитку світової економіки; збільшення частки міжнародних операцій банків у загальному обсязі операцій.

На основі проведеного аналізу надано пропозиції щодо подальшого розвитку діяльності транснаціональних банків у світовій економіці.

Ключові слова: транснаціоналізація, транснаціональні банки, транснаціональний капітал, фінансова глобалізація, інтернаціоналізація банківської системи

The article defines modern trends of transnationalization in the international banking sphere. The prerequisites for the formation and development of globalization processes in the financial and banking sphere are considered: economic factors, technological and international legal factors. The general definition of a transnational bank is substantiated, the essence of which can be considered in the context of quantitative and qualitative aspects of its definition. A general definition of a transnational bank is provided as a bank that carries out operations in more than one country

The most characteristic trends in the development of transnationalization of the international banking business are outlined, which include the universalization of bank activity, the growth of competition in the banking sector, the liberalization of banking operations, and the growth of innovative activity of banks. The negative consequences of the development of international banking operations are also determined.

The characteristic trends of transnationalization in the banking sphere were studied and the leading transnational banks were selected by the level of market capitalization. The peculiarities of the development of the domestic banking system, which is considered as an attractive host area for transnationalization processes, are evaluated. The influence of transnational banks on the economy of the host country and its banking system is considered from the point of view of the consequences of financial liberalization of the world economy as a whole and the development of the domestic financial sector.

Identified obstacles on the way to the formation of Ukrainian transnational structures: the instability of the economic and political situation in the state; underdevelopment of the legislative framework in matters of the status and activities of transnational corporations; strong competition from existing global multinational corporations; lack of an appropriate innovation base that could compete with the technologies of foreign multinational corporations; relatively low level of management; high «tinization» of the economy; high level of inflation, etc.

The main reasons that caused the changes in the banking sector in modern globalization conditions are proven: the unification of the activities of the real sector of the economy and the financial system of the countries of the world, convergence of the rules for regulating internal and external operations; formation of a network of branches of transnational companies; transformation of the international capital market into an independent factor in the development of the world economy; increase in the share of international operations of banks in the total volume of operations.

On the basis of the conducted analysis, suggestions are provided regarding the further development of the activities of transnational banks in the world economy.

Keywords: *transnationalization, transnational banks, transnational capital, financial globalization, internationalization of the banking system*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Становлення глобальної економіки, здатної функціонувати у масштабі всього світу як єдина система, зумовлене динамічним розвитком процесів транснаціоналізації виробництва та фінансового сектору. Ці процеси, як феномен сучасного світового господарства, мають об'єктивну основу. Процеси транснаціоналізації зумовлені, по-перше, необхідністю та можливістю переміщення капіталу з країн з його профіцитом до країн з його дефіцитом, а по-друге, потребою у зниженні ризиків через розміщення капіталу у різних країнах.

Гармонійний розвиток банківського сектору економіки в умовах транснаціоналізації стає домінуючим фактором, що впливає на її конкурентоспроможність. Реалізація імперативів трансформації та інтернаціоналізації національного банківського сектора значною мірою детермінована інтервенційною стратегією великого іноземного банківського бізнесу. Основною діяльністю глобальних міжнародних банківських установ є пересування та

управління грошовим капіталом по всьому світу, пропозиція позикових коштів, здійснення операцій на ринку цінних паперів і фінансові консультації. Для країн, що стають на шлях поглиблення інтеграції у світове господарство, необхідність приєднання до процесів транснаціоналізації найбільших банків на світових ринках капіталу стає необхідною умовою залучення у світові глобальні економічні процеси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження особливостей банківської діяльності на сучасному етапі розвитку та посилення процесів її транснаціоналізації у глобальному масштабі набули значного поширення серед фахівців і вчених. В Україні значний вклад в розробку методологічних підходів дослідження проблем транснаціоналізації міжнародної банківської сфери внесли Момот О.М. [1], Король М. М. [2], Сагач О., Юденкова К. [3], Ткаченко Н. [4], Македон В. В. [5], Запотічна Р. А. [6] та інші науковці. У світовій економічній науці міжнародна діяльність транснаціональних банків за умов глобалізації стала розвиватися завдяки внеску таких видатних вчених як Алібер Р. [7] Грей Дж., Грей П. [8], Грубель Г.Х. [9], Беккер В. та інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. В сучасних умовах у жодній країні світу немає суто національного банківського капіталу. Світова фінансова система охоплена злиттями та поглинаннями банків, перетворюється на арену діяльності цих фінансових гігантів. Отже, зростає і роль транснаціональних банків у світовій економіці загалом. В даний час транснаціональні банки відіграють роль не тільки головних джерел фінансових ресурсів, а й організаторів процесу транснаціоналізації виробництва. Тому, дослідження особливостей транснаціоналізації у міжнародній банківській сфері має пріоритетне значення для подальшого розвитку глобалізаційних процесів в Україні.

Формулювання цілей статті. Метою статті є вивчення особливостей процесів транснаціоналізації у міжнародній банківській сфері та ролі транснаціональних банків і світовій економіці.

Розуміння логіки і перспектив розвитку глобальних процесів транснаціоналізації банківської сфери становить величезну цінність для виявлення можливостей підвищення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних банківських установ з допомогою потенціалу розвитку національної банківської системи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова сфера, бурхливий розвиток якої пов'язаний з особливим колом міжнародних протиріч та проблем, є лідером економічної глобалізації. Фінансову глобалізацію, у свою чергу, можна розглядати як фактор трансформації фінансових відносин на всіх рівнях фінансової системи, а також її інститутів, у тому числі банківських установ. Формуванню та розвитку процесів глобалізації у фінансово-банківській сфері сприяли численні передумови.

По-перше, економічні фактори, такі як: розширення практики відкритості економік країн, процеси лібералізації руху капіталу, товарів та послуг, дерегулювання, посилення ролі транснаціональних структур.

По-друге, різноманітні технологічні чинники, а саме: поява нових можливостей швидкого поширення фінансових, матеріальних та інформаційних ресурсів.

По-третє, міжнародно-правові чинники, пов'язані з низкою великих міжнародних угод і подій, що сприяло цьому процесу.

Складною структурою, що відображає багаторівневі процеси, які відбуваються у світі, ступінь зв'язку банківського та промислового капіталу на міжнародному рівні, контролює валютні та кредитні операції на світовому ринку, є транснаціональні банки (ТНБ).

Науковці та економісти, розкриваючи поняття ТНБ, вважають за необхідне виділити кількісний та якісний аспекти його вивчення. Найбільш загальне визначення транснаціонального банку є таким: це банк, який здійснює операції більше ніж в одній країні [1]. Найчастіше термін «транснаціональний банк» замінюють на категорію – «іноземний банк» або «міжнародний банк» та у міжнародній звітності відносять до загальної категорії прямих іноземних інвестицій (FDI – foreign direct investment) у фінансових послугах. Однак необхідно уточнити, що міжнародні банки – це банки, які працюють через міжнародні кордони, але які не встановлюють фізичну присутність в інших країнах [1].

Операції транснаціональних банків можуть набувати різних форм фізичної присутності, таких, як філії, спільні підприємства, стратегічні партнерства, тощо [3]. Основна відмінність між різними формами ТНБ полягає у регулюванні діяльності внутрішніх корпоративних підприємств з боку материнської компанії залежно від величини частки власності.

Найбільш характерними тенденціями розвитку транснаціоналізації міжнародного банківського бізнесу є:

1. *Універсалізація діяльності банків.* У відповідь на зростаючі потреби клієнтів, банки диверсифікують послуги та впроваджують невластивні їм види послуг, такі як операції з нерухомістю, консалтинг, страхові операції, тощо. Створення фінансових конгломератів, які надають різноманітні послуги, що дозволяє їх клієнтам отримувати весь необхідний набір фінансових послуг в одному банку, є наслідком дерегулювання кредитно-фінансової сфери. Крім цього, в умовах зниження рентабельності традиційних видів банківських послуг, посилення конкуренції та швидко зростаючого фондового ринку банки змушені знаходити нові джерела отримання прибутку.

2. *Зростання конкуренції у банківському секторі.* Як відомо, на міжнародному ринку банкам доводиться конкурувати зі значною кількістю інших учасників ринку як національної банківської сфери, так і міжнародного фінансового сектора. Причому розширення видів банківських послуг лише збільшує кількість конкурентів.

3. *Лібералізація банківських операцій.* Процеси лібералізації для банківської сфери пов'язані, передусім, із формуванням та пошуком нових джерел підвищення конкурентоспроможності фінансових установ, що найбільш відчутно в умовах інтернаціоналізації та глобалізації світогосподарських зв'язків. Так, більшість розвинених країн переглянуло національні закони, що регулюють банківську сферу у напрямку зміни обмеження діяльності банківських установ щодо поєднання напрямків діяльності.

4. *Зростання інноваційної активності банків.* Виникнення та розвиток нових банківських продуктів викликає підвищення ролі використання нових цифрових технологій у діяльності банків (необанкінг).

Існують і негативні наслідки розвитку міжнародних банківських операцій:

- зростання конкуренції на світових ринках фінансових послуг викликає процеси міжнародних поглинань та злиття у банківському секторі, що веде до монополізації ринків банківських послуг;

- процеси лібералізації банківського законодавства найчастіше відбуваються в односторонньому порядку, лише стосовно міжнародної діяльності національних банків, а діяльність іноземних банків на внутрішньому ринку банківських послуг регулюється жорсткіше.

Найчастіше чинниками освоєння зарубіжних ринків є дешевші джерела фінансування, процеси динамічного розвитку окремих регіонів та країн, що дозволяє банкам отримати високу дохідність за окремими, інколи морально застарілими банківськими продуктами у країнах базування.

Все перераховане призвело до глобальної активності банківського сектора і виникнення великої кількості транснаціональних банків (табл. 1). Основними учасниками конкурентної боротьби на світовому ринку банківських послуг є китайські, американські, західноєвропейські та японські банки.

Таблиця 1

Найбільші транснаціональні банки у світовій фінансовій системі

Позиція 2021 р.	ТНБ	Країна	Власний капітал 1 рівня, млрд.дол.
1	Industrial and Commercial Bank	Китай	440
2	Construction Bank	Китай	362
3	Agricultural Bank of China	Китай	336
4	Bank of China	Китай	305
5	JP Morgan Chase	США	235
6	Bank of America	США	200
7	Citigroup	США	167
8	HSBC Holdings	Великобританія	160
9	Wells Fargo,	США	158
10	Mitsubishi UFJ Financial Group	Японія	144
11	Bank of Communications	Китай	132
12	Credit Agricole	Франція	127
13	BNP Paribas	Франція	122
14	China Merchants Bank	Китай	106
15	Postal Saving Bank of China	Китай	103
16	Sumitomo Mitsui Financial Group	Японія	101
17	Banko Santander	Іспанія	97
18	Shanghai Pudong Development Bank	Китай	96
19	Industrial Bank	Китай	94
20	Goldman Sachs	США	93

Джерело: складено автором за матеріалами [10;11]

Розглядаючи розподіл ТОП-20 транснаціональних банків за розміром ринкової капіталізації за 2021 р., можна відзначити, що максимальна величина ринкової капіталізації ТНБ знаходиться в інтервалі від 305 до 440 млрд. дол. У цю групу входять чотири ТНБ Китаю. Загалом китайські транснаціональні банки володіють 55,2% ринкової капіталізації 20 найбільших транснаціональних банків у світовій фінансовій системі.

Основну частку (45%) ТОП-20 ТНБ складають банки Китаю. Така значна частка китайських банків у рейтингу викликана наступними причинами: КНР з 2001 р. стала членом СОТ, що ознаменувалося періодом максимальної відкритості для китайської економіки, а також її стрімким і тривалим зростанням. За обсягом ВВП КНР займає лідируючу позиції серед країн світу, обігнавши найбільшу економіку світу - США. Під час світової економічної кризи у Китаї відбувався завершальний етап банківської реформи, спрямованої на акціонування банків, що збільшило капіталізацію кредитних організацій.

Безумовно, банки Китаю мають великий внесок у процес глобалізації світових фінансових ринків, а також складають ефективну конкуренцію найбільшим ТНБ Європи, Японії та США. Незважаючи на помітне скорочення, значною залишається частка банків США – 23,8% ринкової капіталізації та європейських банків: Великобританії, Франції, Іспанії, які утримують свої позиції, володіючи загалом 14,1% ринкової капіталізації. Банки Японії, відповідно, мають 6,8% власного капіталу ТОП-20 ТНБ світу.

Набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС відкриває перед вітчизняною банківською системою можливості реалізації транснаціональних процесів у фінансовій сфері. Динаміка кількості банківських установ в Україні та їх капіталізація наведена у табл. 2.

Таблиця 2

Динаміка кількості банків та їх капіталізації в Україні за 2015 - 2021 рр.

Дата	Кількість банків, всього	З них з інозем. капіталом		у т. ч. зі 100% інозем. капіталом		Власний капітал, млн. грн.
		Кількість	% до підсумку	Кількість	% до підсумку	
01.01.2016	119	41	34,5	18	15,1	94 913,9
01.01.2017	99	41	41,4	18	18,2	124 674,1
01.01.2018	84	39	46,4	19	22,6	163 596,5
01.01.2019	78	41	52,6	24	30,8	154 959,8
01.01.2020	75	36	48,0	24	32,0	199 920,6
01.01.2021	74	34	45,9	23	31,1	210 858,9
01.01.2022	71	35	49,3	23	32,4	255 678,1

Джерело: складено автором за матеріалами [12]

Аналізуючи наявну кількість банків протягом останніх семи років, простежується тенденція до стабільного їх зменшення і зростання кількості наявних банківських установ з 100% іноземним капіталом – у 2021 р. майже одна

третина загальної кількості банків. Загальний власний капітал вітчизняних банків збільшився за період дослідження у 2,7 разів, досягнув загальної суми у 255,7 млрд.грн. Але це складає лише 1,7% ринкової капіталізації тільки одного найбільшого транснаціонального банку у світовій фінансовій системі.

В умовах обмеженості доступу до економічних та фінансових ресурсів, загострення конкурентної боротьби досягнення стратегічних цілей вітчизняної банківської системою все частіше використовуються форми та методи зовнішнього розвитку, серед яких найпоширенішими залишаються операції злиття та поглинання, формування стратегічних альянсів, формування міжнародних та регіональних мереж. Для вітчизняного банківського бізнесу - середовища на макрорівні спостерігається тенденція «відкриття кордонів» для ТНК. Українська банківська система, що активно розвивається, є вельми привабливою приймаючою сферою для транснаціоналізаційних процесів.

Якщо розглядати вплив ТНБ на економіку приймаючої країни та її банківську систему, можна зазначити, що з точки зору наслідків фінансової лібералізації світової економіки в цілому та фінансовому секторі більша кількість іноземних учасників фінансового ринку сприяє підвищенню ефективності функціонування внутрішніх банків. Надмірний попит на кредитні ресурси у менш розвинутих економіках передбачає застосування ряду заходів щодо усунення обмеженого входу на ринок банківських послуг. Це сприяє імпорту ТНБ міжнародних банківських технологій, банківського ноу-хау і відповідно капіталу банківських установ.

Слід визнати, що існує низка перешкод на шляху формування українських транснаціональних структур: нестабільність економічної та політичної ситуації у державі; нерозвиненість законодавчої бази у питаннях статусу та діяльності транснаціональних корпорацій; потужна конкуренція з боку існуючих світових ТНК; відсутність відповідної інноваційної бази, яка могла б конкурувати з технологіями іноземних ТНК; порівняно низький рівень менеджменту; висока «тінізація» економіки; високий рівень інфляції тощо.

Висновки. Вищевикладене дозволяє зробити висновок, що однією з важливих тенденцій у світовій економіці є посилення процесів транснаціоналізації у міжнародній банківській сфері та підвищення ролі транснаціональних банків у розвитку інтеграційних процесів. До основних причин, що спричинили значну зміну банківського сектора в сучасних умовах глобалізації можна віднести: уніфікацію діяльності реального сектору економіки та фінансової системи країн світу на внутрішньому та світових ринках і як наслідок зближення правил регламентації внутрішніх та зовнішніх операцій; формування мережі філій транснаціональних компаній, що викликало збільшення попиту на звичне банківське обслуговування та виникнення нових банківських продуктів; перетворення міжнародного ринку капіталу на самостійний чинник розвитку світової економіки, що посилює взаємозв'язок та взаємозалежність національних банківських систем при акумуляції та перерозподілі фінансових ресурсів; підвищення частки міжнародних операцій банків в загальному обсязі операцій.

Транснаціоналізація банківської сфери є результатом розвитку та концентрації банківського капіталу, розширення механізму його функціонування на міжнародному рівні, впровадженням найпередовіших банківських та

інформаційних технологій. Разом з тим, транснаціональні банки мають визначальний вплив на розвиток світової економіки та перебудову міжнародних економічних відносин, визначають умови та масштаби інтеграційних процесів до створення єдиного фінансового ринку, перерозподіляють кризові процеси, беруть участь в оптимізації економіки в глобальних масштабах.

Список використаних джерел

1. Момот О.М. Регулювання кредитної експансії транснаціональних банків. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Економіка*. 2019. № 12. С. 132-139. DOI: 10.25140/2411-5215-2019-1(17)-235-244.
2. Король М. М. Аналіз діяльності транснаціональних банків в умовах глобалізації та транснаціоналізації світової економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 21. С.100-103.
3. Сагач О., Юденкова К. Процеси транснаціоналізації банківської діяльності та перспективи їхнього розвитку в світі та Україні. *Географія та туризм*. 2014. С. 256–261.
4. Ткаченко Н. Науково-методичний підхід до кількісного оцінювання впливу функціонування банків з участю транснаціонального банківського капіталу на банківську систему України. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2018. Вип. 3. С. 46-59.
5. Македон В. В. Роль угод злиттів та поглинань у сучасних конкурентних стратегіях транснаціональних банків. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2013. Вип. 114(1). С. 101-109.
6. Запотічна Р. А. Особливості діяльності транснаціональних банків у країнах центрально-східної Європи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2016. Вип. 21. С. 22-26.
7. Aliber R. International Banking: A Survey. *Journal of Money, Credit and Banking*. 1984. № 8. November: 661 p.
8. Gray J. Gray P. The Multinational Bank: A Financial MNC? *Journal of Banking and Finance*. 1981. № 4. P.63.
9. Grubel G.H. A Theory of Multinational Banking. *Banco Nazionale del Lavoro: Quarterly Review*. 1997. December. P. 349.
10. Top 50 Banks in Top 1000 World Banks 2021. The Financial Times Limited. – 2021. URL: <http://www.thebankerdata-base.com/> (дата звернення: 10.07.2022).
11. World's largest banks 2021. Banks around the World. – 2021 URL: www.relbanks.com (дата звернення: 12.07.2022).
12. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>. (дата звернення: 15.07.2022).

References

1. Momot, O.M. (2019). Regulation of credit expansion of transnational banks.. *Naukovi zapysky Natsional'noho univertsytetu «Ostroz'ka akademiia»*. Seriiia: Ekonomika, no.12, pp. 132-139. doi: 10.25140/2411-5215-2019-1(17)-235-244.

2. Korol', M. M. (2018). Analysis of the activities of transnational banks in the conditions of globalization and transnationalization of the world economy. *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu.*, Vypusk 21, pp.100-103.
3. Sahach, O., Yudenkova, K. (2014). Processes of transnationalization of banking activity and prospects of their development in the world and Ukraine. *Heohrafiia ta turyzm*, no.2, pp.256–261.
4. Tkachenko, N. (2018). A scientific and methodological approach to the quantitative assessment of the impact of the functioning of banks with the participation of transnational banking capital on the banking system of Ukraine. *Visnyk Ternopil's'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu*, Vyp. 3, pp.46-59.
5. Makedon, V. V. (2013). The role of mergers and acquisitions in modern competitive strategies of transnational banks. *Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, Vyp. 114(1), pp.101-109.
6. Zapotichna, R. A. (2016). Peculiarities of the activities of transnational banks in the countries of Central and Eastern Europe. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Vyp. 21, pp. 22-26.
7. Aliber, R. (1984). International Banking: A Survey. *Journal of Money, Credit and Bankin.*, . no.8. November: pp.661.
8. Gray, J., Gray, P. (1981). The Multinational Bank: A Financial MNC? *Journal of Banking and Finance*, no.4, pp.63.
9. Grubel, G.H. (1997). A Theory of Multinational Banking. *Banco Nazionale del Lavoro: Quarterly Review*, December, pp. 349.
10. Top 50 Banks in Top 1000 World Banks (2021). The Financial Times Limited. URL: <http://www.thebankerdata-base.com/> (Accessed 10 July 2022).
11. World's largest banks (2021). Banks around the World. URL: www.relbanks.com (Accessed 12 July 2022).
12. *Ofitsijnyj sajt Natsional'noho banku Ukrainy* [elektronnyj resurs] URL: <http://www.bank.gov.ua>. (Accessed 15 July 2022).

CURRENT ACTIVITIES OF TRANSNATIONAL BANKS IN THE GLOBAL ECONOMY

Nataliia V. Tarasevych, Odesa National Economic University, Odesa (Ukraine).

E-mail: nvt4364@gmail.com

DOI 10.32342/2074-5362-2022-2-33-7

Keywords: *transnationalization, transnational banks, transnational capital, financial globalization, internationalization of the banking system*

The article defines modern trends of transnationalization in the international banking sphere. The prerequisites for the formation and development of globalization processes in the financial and banking sphere are considered: economic factors, technological and international legal factors. The general definition of a transnational bank is substantiated, the essence of

which can be considered in the context of quantitative and qualitative aspects of its definition. A general definition of a transnational bank is provided as a bank that carries out operations in more than one country.

The most characteristic trends in the development of transnationalization of the international banking business are outlined, which include the universalization of bank activity, the growth of competition in the banking sector, the liberalization of banking operations, and the growth of innovative activity of banks. The negative consequences of the development of international banking operations are also determined.

The characteristic trends of transnationalization in the banking sphere were studied and the leading transnational banks were selected by the level of market capitalization. The peculiarities of the development of the domestic banking system, which is considered as an attractive host area for transnationalization processes, are evaluated. The influence of transnational banks on the economy of the host country and its banking system is considered from the point of view of the consequences of financial liberalization of the world economy as a whole and the development of the domestic financial sector.

Identified obstacles on the way to the formation of Ukrainian transnational structures: the instability of the economic and political situation in the state; underdevelopment of the legislative framework in matters of the status and activities of transnational corporations; strong competition from existing global multinational corporations; lack of an appropriate innovation base that could compete with the technologies of foreign multinational corporations; relatively low level of management; high «tinization» of the economy; high level of inflation, etc.

The main reasons that caused the changes in the banking sector in modern globalization conditions are proven: the unification of the activities of the real sector of the economy and the financial system of the countries of the world, convergence of the rules for regulating internal and external operations; formation of a network of branches of transnational companies; transformation of the international capital market into an independent factor in the development of the world economy; increase in the share of international operations of banks in the total volume of operations.

On the basis of the conducted analysis, suggestions are provided regarding the further development of the activities of transnational banks in the world economy.

Одержано 28.10.2022.